

BULETIN INFORMATIV

VOCEA TINERILOR ȘI EDUCAȚIA MEDIA PE DRUMUL EUROPEAN AL MOLDOVEI

Luna martie în Republica Moldova este tradițional asociată cu sărbătoarea primăverii, reînnoirea vieții și speranța într-un viitor luminos. La trei ani de la depunerea cererii de aderare la UE, țara noastră, în mijlocul festivităților de Mărțișor, continuă să se confrunte cu numeroase provocări, amenințări hibride și încercări de destabilizare care pot împiedica realizarea visului european.

În acest număr al buletinului, veți găsi informații care pot ajuta tinerii să transforme speranțele în realitate și să creeze condiții pentru dezvoltarea durabilă și prosperitatea Republicii Moldova. De asemenea, acest număr oferă știri utile pentru tineri despre oportunitățile și perspectivele pe care le pot accesa cu sprijinul UE, informații pentru cei care vor vota pentru prima dată, precum și recomandări despre metodele de protecție împotriva dezinformării, mai ales în perioada campaniilor electorale.

NOUTĂȚI UTILE PENTRU TINERI

Negocierile de aderare a Moldovei la UE ar putea fi finalizate până în 2029

Începând cu 3 martie 2022 și până în prezent, Republica Moldova a avansat constant pe calea integrării europene. Acest lucru s-a întâmplat în ciuda provocărilor, a dezinformării și a tentativelor de destabilizare. Uniunea Europeană a fost mereu alături de poporul moldovean, susținând implementarea reformelor, modernizând infrastructura (drumuri, școli, grădinițe, spitale), sprijinind mediul de afaceri și exporturile, precum și ajutând populația prin compensații pentru facturile la utilități.

După obținerea statutului de candidat și începerea negocierilor de aderare la UE, Republica Moldova beneficiază de și mai mult sprijin din partea partenerilor europeni.

Potrivit evaluărilor comisarului european pentru extindere, Marta Kos, Republica Moldova ar putea încheia procesul de negociere pentru aderarea la Uniunea Europeană până în 2029, cu condiția ca autoritățile de la Chișinău să mențină ritmul reformelor și al alinierii la standardele europene.

Răspunzând întrebărilor jurnaliștilor moldoveni, comisarul european pentru extindere a subliniat: „Dacă Republica Moldova nu finalizează negocierile de aderare la Uniunea Europeană până la sfârșitul mandatului meu, voi considera acest lucru un eșec. Sunt sigură că vom reuși să finalizăm partea tehnică, iar dacă veți rămâne la fel de perseverenți ca acum, vom încheia negocierile până în 2029.”

Marta Kos a apreciat eforturile Chișinăului în implementarea reformelor, în ciuda interferențelor din partea Rusiei și a situației regionale complicate cauzate de invazia rusă în Ucraina. Vorbind despre asigurarea independenței energetice a țării, comisarul european pentru extindere consideră că acest obiectiv poate fi atins în următorii doi ani. „Vom putea vorbi despre un sector energetic complet independent, iar Rusia nu va mai avea pârghii pentru șantaj. Pentru a înțelege cât de important este acest lucru, să comparăm cu țările baltice: acestora le-au trebuit 15 ani pentru a-și consolida sistemul energetic și a obține independența energetică”, a subliniat comisarul pentru extindere.

Se deschide un birou al Parlamentului European la Chișinău

Parlamentul European va deschide un birou de reprezentare la Chișinău în următoarele luni. Această inițiativă va reprezenta un nou instrument pentru accelerarea procesului de integrare a Moldovei în Uniunea Europeană.

Biroul Parlamentului European din Chișinău va funcționa după același model implementat deja la București. Scopul acestuia este de a informa populația despre beneficiile aderării la Uniunea Europeană și despre sprijinul concret oferit Moldovei.

NOUTĂȚI UTILE PENTRU TINERI

„Practic, acesta este un instrument sau o pârghie suplimentară pe care o oferim reprezentanților societății civile, studenților, profesorilor și tuturor cetățenilor Republicii Moldova. Biroul va putea fi utilizat pentru organizarea evenimentelor și pentru obținerea de informații relevante”, a declarat europarlamentarul Dan Barna.

„Este foarte important ca oamenii să aibă o înțelegere corectă asupra priorităților discutate în Parlamentul European, asupra procesului de armonizare legislativă. Este esențial să înțelegem cum sunt adoptate legile și reglementările și ce trebuie luat în considerare în faza de consultare”, a precizat ambasadorul Republicii Moldova la Uniunea Europeană, Daniela Morari.

Președintele interimar al României, Ilie Bolojan, a numit decizia de a deschide un birou al Parlamentului European în Republica Moldova un pas esențial către integrarea europeană și un sprijin suplimentar în lupta împotriva dezinformării. Inițiativa deschiderii acestui birou îi aparține președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Igor Grosu, care a adresat această solicitare colegilor europeni în urmă cu doi ani.

Parlamentul European aprobă un pachet de sprijin de 1,9 miliarde euro pentru Republica Moldova

Parlamentul European și-a reafirmat sprijinul pentru Republica Moldova în cadrul dezbaterilor organizate la Strasbourg, înainte de votul privind Mecanismul de Reformă și Creștere. Pe 11 martie, Parlamentul European a aprobat un pachet de sprijin financiar pentru Republica Moldova în valoare de 1,9 miliarde euro. Dintre cei 660 de eurodeputați, 499 au votat pentru această inițiativă. Aceasta reprezintă cea mai mare asistență financiară acordată vreodată Moldovei.

Se estimează că primele 315 milioane euro vor fi disponibile până la sfârșitul lunii aprilie. Din totalul finanțării, 520 milioane euro vor fi oferite sub formă de granturi, iar aproximativ 1,4 miliarde euro vor fi acordate ca împrumuturi cu condiții avantajoase. Dezbaterile finale privind alocarea acestui sprijin financiar s-au încheiat târziu în noapte. Europarlamentarii s-au împărțit în două tabere: unii au susținut creșterea componentei de granturi, în timp ce alții și-au exprimat îndoiele privind capacitatea Chișinăului de a administra eficient aceste fonduri.

Prezentă la dezbateri, comisarul european pentru extindere, Marta Kos, a apreciat eforturile Republicii Moldova în fața provocărilor geopolitice și a menționat integrarea rapidă a țării pe piața europeană de energie electrică, un proces care, în cazul statelor baltice, a durat 15 ani, dar pe care Republica Moldova trebuie să-l finalizeze în doi ani.

Corespondentul mecanismului de reformă, Siegfried Mureșan, a subliniat că, în urma negocierilor, prefinanțarea a fost majorată de la 7% la 18%, iar valoarea granturilor a crescut cu 100 milioane euro.

„Facem acest lucru deoarece Republica Moldova este o țară cu valori europene profunde, iar cetățenii săi își doresc integrarea în Uniunea Europeană”, a declarat Mureșan.

În discuții au participat și eurodeputați români. Dan Barna a evidențiat faptul că Moldova a devenit un exemplu de rezistență în fața influenței agresive a Rusiei, iar Eugen Tomac a subliniat că sprijinul Uniunii Europene pentru Republica Moldova este un angajament ferm față de viitorul unui stat membru.

NOTĂ INFORMATIVĂ

Vocea ta contează!

Fiecare vot are o importanță deosebită pentru rezultatele alegerilor și viitorul țării. Votul noilor alegători nu face excepție. Fiecare cetățean al Republicii Moldova care împlinește 18 ani are dreptul de a decide viitorul țării sale. Ce trebuie să știe fiecare tânăr alegător pentru a preveni manipulările politice și dezinformarea în timpul alegerilor?

Poți participa ca funcționar în domeniul electoral, observator sau pur și simplu ca promotor al importanței participării tuturor cetățenilor moldoveni la vot.

Începând cu vârsta de 18 ani, fiecare cetățean trebuie să verifice dacă este înscris în Registrul de Stat al Alegătorilor. Acest lucru se poate face pe pagina web verifica.cec.md. Dacă studiezi în străinătate sau te afli în afara țării, amintește-ți că ai dreptul de a vota indiferent unde te afli. Accesează pagina web inregistrare.cec.md și efectuează înregistrarea prealabilă. Astfel, vom putea crea toate condițiile necesare pentru asigurarea unui proces electoral democratic. Toate informațiile necesare despre alegeri le poți găsi pe site-urile oficiale ale Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova – Votul tău contează!

Fiecare cetățean moldovean cu vârsta de 18 ani are dreptul de a decide viitorul țării. Pentru a preveni manipulările politice și dezinformarea în timpul alegerilor, tinerii sunt încurajați să se implice ca observatori, membri ai comisiilor electorale sau promotori ai importanței votului.

Verifică dacă ești înscris în Registrul de Stat al Alegătorilor pe verifica.cec.md. Cei care votează din străinătate trebuie să se înregistreze pe inregistrare.cec.md.

RECOMANDĂRILE GUVERNULUI PENTRU COMBATerea DEZINFORMĂRII

Experiența anilor trecuți arată că fabricile de boți și troluri se activează în rețelele sociale înainte de alegeri. În ultima perioadă, activitatea boților pe rețelele sociale s-a intensificat, aceștia criticând guvernul, reformele și procesul de integrare a Moldovei în UE. De multe ori, boții scriu comentarii unul altuia, provocând astfel răspunsuri din partea utilizatorilor reali. De asemenea, s-a intensificat activitatea conturilor false, asociate rețelei de propagandă a lui Șor. Scopul acestora este de a răspândi cât mai multă dezinformare și, astfel, de a influența opinia publică.

Purtătorul de cuvânt al guvernului Republicii Moldova, Daniel Vodă, oferă câteva recomandări despre cum să recunoaștem un cont fals sau un bot.

În general, un cont fals conține următoarele elemente:

- **Fotografii furate** – se folosesc imagini preluate de pe site-uri rusești, iar profilul nu mai apare nicăieri altundeva.
- **Listă de prieteni suspectă** – fie nu are prieteni, fie prietenii sunt persoane necunoscute sau alte conturi suspecte.

- **Mesaje repetitive cu greșeli** – aceleași fraze copiate și lipite în mai multe comentarii sub diferite postări, deseori conținând greșeli gramaticale.
- **Comentarii agresive** – în loc de argumente, se folosesc insulte, spam și demagogie politică.
- **Lipsa conținutului personal** – contul publică exclusiv propagandă politică, fără fotografii personale, povești de viață sau opinii diverse.

Cum ne protejăm de dezinformare?

- **Verificați profilurile** – dacă un cont pare suspect, cel mai probabil este fals.
- **Nu distribuiți știri neverificate** – declarațiile scandaloase necesită verificări suplimentare.
- **Fiți atenți la comentarii** – boții acționează în grup, repetând aceleași mesaje.
- **Raportați abaterile** – semnalati și blocați conturile false.
- **Informați apropiații** – avertizați prietenii și familia despre manipulările din mediul online.

Purtătorul de cuvânt al guvernului afirmă: "Dezinformarea prosperă acolo unde oamenii nu își verifică sursele. Fiți vigilenți, protejați-vă spațiul informațional și ajutați la răspândirea doar a informațiilor corecte. Adevărul merită să devină viral!"

OPINIA EXPERTILOR

Vocea tinerilor și educația media a noilor alegători pe drumul european al Moldovei sunt două aspecte strâns legate între ele. Totuși, în Republica Moldova, prezența tinerilor la vot rămâne scăzută, iar nivelul de vulnerabilitate la dezinformare este foarte ridicat.

Despre importanța intensificării eforturilor de combatere a dezinformării și a narativelor toxice, în special pe rețelele sociale, despre cum poate fi îmbunătățită educația media în rândul tinerilor și despre contribuția UE în aceste procese, discutăm cu Natalia Stercul, director executiv al Asociației pentru Politica Externă (APE).

**NATALIA STERCUL, Directoarea
executivă a ASOCIAȚIEI PENTRU
POLITICA EXTERNĂ (APE)**

Pot rețelele sociale contribui la dezvoltarea educației media a tinerilor?

Consolidarea potențialului tinerilor – studenți, intelectuali tineri și formatori de opinie – este extrem de importantă pentru parcursul european al Moldovei. Educația media trebuie să dezvolte gândirea critică, capacitatea de analiză și sistematizare a evenimentelor, precum și identificarea și combaterea narativelor dezinformative. Însă acest proces este dificil.

Astăzi, majoritatea tinerilor își formează opiniile pe baza informațiilor fragmentare, prezentate în videoclipuri scurte. Titlurile senzaționale atrag atenția, dar sunt periculoase, deoarece conțin adesea conținut manipulator.

De aceea, este esențial să intensificăm eforturile pentru creșterea gradului de conștientizare, identificarea conținutului dăunător și promovarea surselor de încredere.

Recomandările simple, precum „verifică sursa” sau „abordează titlurile cu scepticism”, pot îmbunătăți capacitatea tinerilor de a recunoaște informațiile false. Pentru un impact mai mare, educația media trebuie să fie adaptată nevoilor și intereselor tinerilor, axându-se pe analiza informațiilor din rețelele sociale.

Răspunsul la întrebarea dacă rețelele sociale pot contribui la dezvoltarea educației media este clar: „Da, pot.” Acest lucru se poate realiza prin proiecte speciale, studierea textelor media și crearea de conținut propriu. Utilizarea instrumentelor multimedia în educație trebuie să devină parte integrantă a procesului de armonizare a practicilor educaționale din Moldova.

Cum apreciați contribuția UE în lupta împotriva dezinformării din Moldova? Ce măsuri se iau pentru îmbunătățirea educației media a tinerilor?

Unul dintre obiectivele prioritare ale Uniunii Europene în parteneriatul strategic cu Republica Moldova este prevenirea dezinformării. Misiunea partenerilor europeni este de a sprijini Moldova în consolidarea capacităților administrative pentru a combate atacurile hibride, atacurile cibernetice și toate aspectele legate de reziliența digitală. În plus, Republica Moldova beneficiază de sprijin pentru a contracara campaniile agresive de propagandă rusească, inclusiv în mediul online.

Uniunea Europeană înțelege pe deplin că Moldova va trebui să depună mai multe eforturi pentru a lupta împotriva propagandei rusești în perioada premergătoare alegerilor parlamentare din acest an. Având în vedere presiunile directe asupra guvernului pro-european și demonstrarea intenției de a interveni în viitoarele alegeri parlamentare, UE își intensifică eforturile pentru prevenirea amenințărilor hibride și combaterea dezinformării.

Uniunea Europeană oferă sprijin financiar pentru numeroase proiecte implementate în Moldova, având ca scop combaterea dezinformării și creșterea nivelului de educație media a tinerilor. Se acordă o atenție deosebită sprijinirii mass-mediei și consolidării rezilienței informaționale. Au fost propuse programe speciale de proiecte, menite să îmbunătățească percepția asupra Uniunii Europene și să promoveze valorile europene ale democrației, cooperării și solidarității internaționale. Cu sprijinul UE, au fost create numeroase platforme menite să sporească activitatea civică și coeziunea socială prin îmbunătățirea educației media. Printre exemple se numără Asociația pentru Dezvoltare, Voluntariat și Informare pentru Tineret „Europa fără Frontiere”, Inițiativa pentru Crearea de Noi Oportunități pentru Tineret, Modelul European pentru Tineret și multe altele.

Nivelul educației media în rândul tinerilor din UE este semnificativ mai ridicat decât în Moldova. Ce metode eficiente sunt utilizate în UE și ar putea fi implementate în Republica Moldova pentru a îmbunătăți educația media?

Chiar dacă nivelul educației media în rândul tinerilor din Uniunea Europeană este mai ridicat, există încă dificultăți legate de crearea și gestionarea conținutului digital. În UE, astfel de probleme sunt abordate prin metode educative bazate pe jocuri, care sunt atractive pentru tineri și îi implică activ.

De exemplu:

- Bad News Game le permite jucătorilor să înțeleagă tehnicile utilizate pentru crearea și răspândirea dezinformării. Participanților li se oferă rolul de creatori de știri false și trebuie să redacteze postări folosind diverse tactici de manipulare, inclusiv publicarea de conținut în numele altor persoane, promovarea teoriilor conspirației, polarizarea și alte tehnici specifice.
- Libertas Veritas le oferă jucătorilor ocazia de a experimenta specificul unui regim totalitar. Participanții lucrează într-un departament de propagandă, având sarcina de a răspândi dezinformare și de a influența opinia publică în favoarea liderului regimului.
- Fakey simulează un flux de știri pe rețelele sociale, unde utilizatorii trebuie să decidă dacă distribuie un conținut, dau like sau verifică autenticitatea informațiilor. Jocul le permite jucătorilor să exerseze identificarea și combaterea dezinformării. Cu cât un jucător reușește mai bine să detecteze informațiile false, cu atât avansează în joc.

Abordările creative pentru promovarea educației media sunt extrem de importante. În opinia mea, jocurile educative reprezintă o soluție practică ce ar putea fi implementată și în Republica Moldova, având un impact pozitiv semnificativ.

ȘTIAȚI CĂ?

Moldova devine mai aproape de oportunitățile economice europene

Republica Moldova a devenit parte a Zonei Unice de Plăți în Euro (SEPA). Aceasta va permite simplificarea, accelerarea și reducerea costurilor pentru plățile internaționale în euro, atât pentru cetățeni, cât și pentru afaceri. Integrarea în SEPA va oferi companiilor și cetățenilor moldoveni acces la un sistem de plăți sigur și rapid în euro, cu comisioane minime. De asemenea, se vor reduce costurile transferurilor de bani din diaspora către Moldova.

Aderarea Moldovei la SEPA va simplifica transferurile bancare în euro și va reduce semnificativ comisioanele. În prezent, transferurile internaționale în euro pot costa între 20 și 200 de euro per tranzacție, însă după aderarea la SEPA, costurile vor scădea la 1–2 euro sau chiar 50 de cenți. De asemenea, viteza transferurilor va crește, iar banii vor ajunge în maxim 24 de ore.

Potrivit estimărilor preliminare, această aderare va permite Moldovei să economisească anual aproximativ 12 milioane de euro, iar pe termen mediu – până la 20 de milioane de euro. Pe lângă beneficiile economice directe, integrarea în SEPA va conecta sistemul financiar moldovenesc cu cel european, va accelera digitalizarea acestuia și va facilita atragerea investițiilor străine.

În lunile următoare, băncile comerciale din Moldova vor efectua adaptări tehnice pentru a asigura plăți rapide și sigure în euro. Banca Națională a Moldovei va coordona procesul de tranziție și va oferi suport tehnic și de reglementare.

Aderarea Republicii Moldova la SEPA nu reprezintă doar un avantaj pentru cetățeni și mediul de afaceri, ci și un semnal puternic pentru investitori. Prin această integrare, Moldova demonstrează că dispune de un sistem financiar compatibil cu infrastructura europeană de plăți, ceea ce va spori încrederea companiilor internaționale interesate să investească pe piața moldovenească, contribuind, în același timp, la crearea de locuri de muncă.

Pe lângă beneficiile economice și investiționale, aderarea la SEPA reprezintă un pas important în digitalizarea plăților. Acest proces va consolida relațiile financiare dintre Moldova și Uniunea Europeană, asigurând mai multă stabilitate și predictibilitate pentru economia țării.

Conform unui studiu al Băncii Mondiale, transferurile transfrontaliere în afara SEPA sunt de șase ori mai costisitoare decât cele realizate în țările deja integrate. Prin urmare, aderarea Moldovei la SEPA va contribui la dezvoltarea economică durabilă, oferind beneficii reale pentru cetățeni.

Aderarea Moldovei la SEPA a fost posibilă datorită colaborării între mai multe instituții naționale și internaționale, printre care:

- Banca Națională a Moldovei – principalul coordonator al aderării la SEPA.
- Parlamentul Republicii Moldova – elaborarea și aprobarea legislației pentru armonizarea regulilor cu standardele UE.
- Guvernul Republicii Moldova – participarea Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției.
- Serviciul de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal – asigurarea conformității cu standardele europene.

S-a deschis perioada de aplicare pentru Programul de Burse al Școlii Europene pentru Parteneriatul Estic pentru anii 2025–2027

Înscrie-te acum și fă primul pas spre un traseu academic remarcabil! O nouă școală din Tbilisi, Georgia, cu sprijinul Uniunii Europene și al Programului Internațional de Bacalaureat (IB), anunță deschiderea aplicărilor pentru Programul de Burse al Școlii Europene pentru Parteneriatul Estic pentru anii academici 2025–2027.

Sunt invitați să participe elevii din Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Georgia, Republica Moldova și Ucraina cu vârste cuprinse între 16 și 17 ani. Vor fi selectați până la 25 de cei mai buni candidați din regiune, care vor beneficia de bursă completă pentru studiile în cadrul Programului Internațional de Bacalaureat (IB) cu orientare europeană.

Programul, finanțat de Uniunea Europeană (UE), are ca scop extinderea oportunităților educaționale pentru elevii din cele șase țări partenere estice ale UE. Lansat în 2018, programul este acum la cea de-a cincea ediție de succes. Elevii selectați își vor începe studiile în 2025.

Mai multe informații despre proiectul Școlii Europene pentru Parteneriatul Estic din Georgia pot fi găsite aici: <https://euneighbourseast.eu/projects/eu-project-page/?id=235>

Concursul Național EuroQuiz 2025

Câștigă o excursie la Bruxelles – orașul culturii, istoriei, tineretului, ciocolatei și centrul decizional al Uniunii Europene! Participă la EuroQuiz Moldova!

Concursul este organizat de Biroul pentru Integrare Europeană, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, precum și cu Asociația Jocurilor Intelectuale din Moldova.

Scopul concursului „EuroQuiz” este de a încuraja munca în echipă, de a extinde și îmbogăți cunoștințele despre Europa și Uniunea Europeană, de a dezvolta abilități de rezolvare a problemelor și de a crește conștientizarea asupra importanței implicării civice active și a valorilor democrației.

Formează o echipă din 5 elevi (clasele IX–XII) și 1 profesor-coordonator

Înscrie-te până pe 20 martie, ora 17:00 la: <https://bit.ly/3DpCnOi>

Demonstrează-ți cunoștințele despre UE și califică-te în finala EuroQuiz, unde te așteaptă multe surprize!

Citește regulamentul competiției EuroQuiz Moldova aici: <https://bit.ly/43GncL8>

Стипендии в Европейскую Школу 2025-2027

для
молодежи
из Молдовы

срок подачи
заявок:
31 марта 2025 г.

Această activitate este desfășurată de Asociația pentru Politică Externă în parteneriat cu People in Need Moldova, în cadrul proiectului „Moldova ASSIST: îmbunătățirea accesului la servicii publice de calitate și coeziunea socială”, finanțat de Uniunea Europeană.